

Votre Programme Matmidim

Semaine du 19 au 23 mai 2024

Souguia n°128

ת"ס

Matmidim

Programme d'étude Mondial

Sujet de la semaine :

Kabalat Shabbat avancée par le Kahal

(2ème partie)

Pour la Réfoua Chéléma de

Anaëlle Jacqueline bat Rivka,

Haim Dan ben Juliette, Chimon ben Juliette, Guershon ben Sarah

Tephila avant le Limoud

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁלֹא יֵאָרַע דְּבַר תְּקֵלָה עַל יָדֵי, וְלֹא אֶכְשַׁל בְּדַבֵּר הִלְכָה, וְיִשְׁמְחוּ בִּי חֲבֵרֵי, שְׁלֹא אֵמַר עַל טָמֵא טְהוֹר וְלֹא עַל טְהוֹר טָמֵא, וְלֹא עַל מִתָּר אָסוּר וְלֹא עַל אָסוּר מִתָּר, וְלֹא יִכְשְׁלוּ חֲבֵרֵי בְּדַבֵּר הִלְכָה וְאִשְׁמַח בָּהֶם. כִּי יִי יִתֵּן חֲכָמָה מִפִּי וְדַעַת וְתְבוּנָה. גַּל עֵינַי וְאִבִּיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ

Tephila après le Limoud

מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁשִׁמְתָּ חֵלְקֵי מִיּוֹשְׁבֵי בֵּית הַמִּדְרָשׁ. וְלֹא שִׁמְתָּ חֵלְקֵי מִיּוֹשְׁבֵי קְרָנוֹת. שְׁאֲנִי מְשֻׁכִּים וְהֵם מְשֻׁכִּימִים. אֲנִי מְשֻׁכִּים לְדַבְרֵי תוֹרָה וְהֵם מְשֻׁכִּימִים לְדַבְרֵי בְטִלִּים. אֲנִי עֲמַל וְהֵם עֲמַלִּים. אֲנִי עֲמַל וּמְקַבֵּל שְׂכָר וְהֵם עֲמַלִּים וְאֵינָם מְקַבְּלִים שְׂכָר. אֲנִי רָץ וְהֵם רָצִים. אֲנִי רָץ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, וְהֵם רָצִים לְבָאֵר שְׁחַת. שְׁנֵאָמַר וְאַתָּה אֱלֹהִים תּוֹרְדֵם לְבָאֵר שְׁחַת. אֲנִשִּׁי דְמִים וּמְרָמָה לֹא יִחְצוּ יְמֵיהֶם, וְאֲנִי אֶבְטַח בְּךָ

La Kabalat Shabbat peut se faire déjà depuis le Plag Haminha, soit de façon individuelle, soit par le Kahal. Lorsque c'est le Kahal qui accepte Shabbat plus tôt, les Richonim ont tranché que toute la ville doit se plier et prendre Shabbat, même pour ceux qui n'auraient pas prié au Beit Halnesset. Nous tenterons de définir les différentes conditions et Halakhot qui s'appliquent à cette règle.

Bon Limoud sur Matmidim !

Programme du dimanche

שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ג סימן לח

[...] בקבלת כל הקהל נאסרו כולם אף אם יש מיעוט שלא קבלו שהמיעוט נמשכים אחריהם בעל כרחם, כדאיתא [או"ח] בסימן רס"ג סעיף י"ב, וליכא נידון כלל דאז נאסרה האשה מצד עצמה. אבל יש לידון באם יש בעיר בתי כנסיות הרבה שאין אחת נמשכת אחר חברתה כדאיתא במ"ב שם ס"ק נ"א, והאשה הולכת לביהכ"נ אחר או אינה הולכת כלל לשום ביהכ"נ איך הוא דין האשה כשהבעל קבל שבת בביהכ"נ שמתפלל בעוד היום גדול ובבית הכנסת האחר לא קבלו שבת. והנכון לע"ד דאם מה שקבלו שבת בבית הכנסת שמתפלל הבעל הוא לכוונת מצוה לקדושת השבת שיהיה תוספת יותר גדול או בשביל חשש שלא יבואו להתאחר במלאכה והוא מנהג קבוע שם, הוא בדין מנהג שעל האשה להתנהג במנהגי הבעל כשיש חלוקים בין מקום האשה למקום הבעל, כדבארתי בתשובה שהאשה שנעשית ברשות הבעל היא בדין מי שהלך ממקום אחד למקום אחר ודעתו שלא לחזור שהוא בדין המקום שבא לשם בין לחומרא בין לקולא, שהרי מקומה קבוע להיות אצל הבעל, וממילא מוכרחת לקבל שבת כמנהג מקום בעלה, ואף שלא קבלה היא נמשכת גם בע"כ ואסור לה לעשות אפילו מלאכת עצמה. ואם רק נזדמן שבשבת זו החמירו מאיזה טעם לקבל שבת קודם אין זה בדין מנהג ולא נמשכת אחר הבעל ומותרת במלאכת עצמה בפשיטות, ובמלאכת הבעל אף שאין לאוסרה בברור מן הראוי להחמיר כדלעיל. ואם אינו לכוונת קדושת השבת אלא משום שאין רוצים לשנות זמן האכילה מהרגלם בימי החול כמו שהוא בהרבה בתי כנסיות במדינה זו, וכדחזינן שרק בימות הקיץ שהימים ארוכים עושין כן ולא בימות החורף שהימים קצרים, אין זה כלל בדין מנהג ולא נאסר אלא הבעל שקבל כבר שבת שמ"מ היא קבלה אף שאינה לשם מצוה, אבל האשה לא נאסרה ומותרת במלאכת עצמה בפשיטות, ובמלאכת הבעל שעכ"פ חלה קבלתו עליו מן הראוי להחמיר, כדלעיל.

גם מסופקני בקבלה כזו שאינה לכוונת מצוה, שאפשר שהמיעוט לא ימשך אחר הרבים דהא לא מצינו אלא בעובדא דהריב"ם במרדכי ספ"ב דשבת שהיה זה בקהל שאמרו ברכו שבסתם היה זה בקהל שנתכוונו למצוה לקדושת שבת והראיה שלו מגמרא היה שם למצוה, ולא כשהכוונה אינה למצוה כלל ואף באין שם אלא ביהכ"נ אחד אלו שלא היו שם ולא קבלו שבת אולי אין נמשכים אחריהם וצ"ע לדינא. ידידו, משה פיינשטיין.

Programme du lundi

תשובות והנהגות כרך ג סימן פה

שאלה: בעל המקדים לקבל שבת מבעוד יום אם אשתו נגררת אחריו בע"כ או לא

נדרשתי לאשר שאלוני במנין כאן שמקדימין מאד קבלת שבת, שמתפללין מנחה לפני פלג המנחה ומיד אח"כ מעריב, דכשמגיע הביתה ג' רבעי שעה לפני השקיעה, ואשתו רק אז מדליקה נרות, ועורר השואל כיון שאצלו כבר קיבל שבת מיד לאחר ברכו, וכ"ש שהוא עם תפלת ערבית, שמא נגררת אחריו ואסורה להדליק שגם אצלה דינה כשבת.

ונראה לע"ד פשוט, שעיקר הדין שמיעוט הקהל נגררים אחר הרוב היינו מאחר שרובם קיבלו שבת, לא נוכל לתת ליחידים לנהוג מנהג חול דמיחזי כשתי תורות, וע"כ ראוי לכולם לאחוז לחומרא, אבל בנ"ד

אמנם המקדימין מקילים לקבל שבת מוקדם כדי שיוכלו לאכול עם בניהם, מ"מ כה"ג שאין בהקדמה שום סייג או סרך מצוה, לא נגררים האחרים אחריהם.

ובמק"א הבאתי הנהגת הגר"ח מבריסק צ"ל למעשה שבית שהאשה קיבלה שבת והדליקה בו נרות חשש לעשות מלאכה באותו בית, דומיא דעיר שהמיעוט נגרר אחר הרוב, כן הוא הדין בבית דאי אפשר שלזה יהיה שבת ולזה יהיה חול, ומאחר שהדליקה לחומרא, נגרר אחריה לענין איסור מלאכה, והבאתי חולקין שאין הבעל נגרר אחר אשתו, אבל בזה שהנידון שהאשה תיגרר אחר בעלה, שמא היה מקום לסייג להחמיר, אבל בנ"ד שזהו קולא רק לכמה חדשים מפני הכרח [דאף דמצוה היא להקדים כניסת השבת, מ"מ כאן לא נעשה בשביל כך, אלא כדי להתפלל תפלת שבת לפני השקיעה כדי שיוכלו לאכול מוקדם] ואינה גופייהו לא ניחא להו שנשייהו ינהגו כמותם ממש ויקבלו שבת מוקדם, לע"ד ההכרעה בזה היא דאף שאין צריך לכיין השעה שאומרים "ברכו" בבית הכנסת ולהדליק לפני השעה ההיא, רק ישערו באיזה שעה הבעל יגיע הביתה, ויקפידו להדליק הנרות קודם שהבעל מגיע לביתו, דכשבא לביתו צריך להיות שבת שמה, ואין לחלל שבת כשיגיע הביתה להדליק הנרות, ועל כן החיוב לנשים להדליק לפני שיגיע, אבל לא אמרינן שהוא גורר אשתו כשאין בזה סרך מצוה, ורק בקהלות אשכנז שנהגו כל השנה להקדים טובא כסייג לשבת אזי כשבעיר שבת גם לאשה הוי שבת וצריכה מדינא להקדים.

שוב ראיתי בשו"ת אגרות משה א"ח ח"ג סוף סימן ל"ח שנגע בסברא כעין זו, לחלק שלא נגררים ואינה חייבת לקבל שבת כמוהו, ולע"ד חייבת עכ"פ להדליק הנרות לפני שבעלה חוזר הביתה, ומה גם מלעסוק במלאכת בעלה בביתו צריכה לפרוש כשאצלו שבת, ורק לעצמה מותר לה להמשיך בעבודה או להדליק נרות, ובלבד דכשיבא הביתה ימצא נרות דולקין כדי שלא תדליק בפניו. אכן אם מחמיר כל השנה להקדים שבת כמנהג האשכנזים חייבת כמוהו, שהיא חייבת בסייגים שלו (ולע"ד גם לענין יום טוב שני שהקילו כמה פוסקים בבן חו"ל שמתחתן עם בת א"י ונשאר בא"י רק שנה, שחייב ביום טוב שני, ואילו אשתו מקילה ונוהגת כבן א"י רק יום טוב ראשון, לע"ד יש לצדד טובא לאוסרה במלאכה, שהרי בעלה נאסר כמנהג המקום שיצא משם, וכיין שהיא אשתו ודעתה לנסוע עמו לחו"ל, חייבת היא במנהגיו לאסור, ואין להקל לה במלאכה בארץ ישראל אלא תנהג כמותו).

ובני המופלג הרב אפרים זלמן שליט"א העיר נהי שמצד האשה מותר לה להדליק נרות, ואינה חייבת לקבל שבת משום בעלה, הא אכתי הבעל גם חייב במצות הדלקת נרות, ולכאורה נמצא דהוא יוצא כאן בהדה"נ לאחר שקיבל שבת, מיהו נראה שהבעל מקיים מצותו כשיש בבית נר, אף שאצלו כבר שבת, וכיון שסכ"ס שהדליקו עבורו לפני שקיעה אף שאצלו זהו לאחר שבת יוצא בכך יד"ח המצוה.

וכן מבואר מדברי הפוסקים בסי' רס"ג דאשה שהולכת לטבילה יש אומרים שמדלקת הנרות ע"י גוי לאחר שחוזרת לביתה וי"א שאף מברכת על הדלקתו, ואף דלדין לא קיימא לן הכי היינו מפני שאין שליחות לעכו"ם וכן דדעת הדה"ח שהשליח מברך ולא המשלח (מובא במ"ב ס"ק כ"א ע"ש), הא מיהא חזינן דשייכה מצות הדלקת הנרות לאחר קבלת שבת, מעתה בכאן שמדליק ע"י ישראל ורשאי לעשותה שליח כמבואר בשו"ע סוס"י רס"ג שאם קיבל שבת לפני בין השמשות מותר לומר לישראל לעשות מלאכה עבורו, ע"כ שפיר מועלת הדלקתה עבורו. (וע"ש בתשובות "אגרות משה" שאשה כעבד לבעל ומצווה על מלאכת בעלה בשבת כמו עבד במלאכת האדון, ודבריו צ"ע שחיובה אינו כעבד ואין לה תואר עבד והאיך נחייבה בשבת בשבת כשבת עבד וע"ש היטב).

Programme du mardi

שׁוֹׁת שַׁבַּת הַלְוִי חֶלֶק ז' סִימָן לֵה

ב. אלא דראיתי להגאון בעל אגרות משה שם שר"ל דבימות הקיץ שהימים ארוכים שגם אנשים שבכל השנה מקבלים במאוחר מכ"מ בקיץ מקדימים ואינו לכוונה של קדושת שבת אלא כדי שלא לשנות זמן האכילה מהרגלם בחול [או בשביל התינוקות שלא ישנו] אין זה בכלל בדיני מנהג ולא נאסר רק הבעל שקבל שבת כבר אבל האשה לא נאסרה, ומותרת במלאכת עצמה בפשיטות ובמלאכת הבעל שעכ"פ חלה קבלתו עליו מן הראוי להחמיר עכתו"ד האג"מ, ובמש"כ לחלק בין מלאכת האשה למלאכת הבעל אעורר אי"ה אח"ז.

אבל עצם סברתו לחלק דאלו שמתפללים רק מפני הימים הארוכים אעפ"י שהבעלים עצמם המתפללים נאסרים מכ"מ אין האשה נגררת אחריו בזה כיון שאינו לכוונת קדושת שבת, במחכ"ת לא נראה כלל, דמה נפ"מ מאיזה סיבה מקבלים שבת מבעו"י, ומדוע נקרא זה קבלת שבת שלא לשם קדושת שבת, דהא מקבל שבת מפלג המנחה ולמעלה וכזה נהגו כל הקדמונים כמבואר בתשובת תה"ד שהלכו לטייל אחרי סעודת שבת והי' עוד יום גמור, והם מקבלים שבת בכוונת התפילה ובהלכה ה"ז קבלת שבת לשם קדושת שבת גמורה, וחלים עליהם כל ההלכות, ובכלל זה שהאשה נגררת אחרי הבעל ואפילו למש"כ הגאון אג"מ מכ"מ הדלקת נרות נקרא מלאכת הבעל ואשה כיון שגם הוא מצווה, ועיקר חיוב הממון עליו, אלא שהאשה מוחזקת במצוה במעשה ההדלקה בשם הבעל, וכמו הפרשת חלה, וכמבואר בפוסקים והדברים ארוכים במק"א.

גם מש"כ הגאון האגרות משה שם בסו"ד להסתפק בקבלה כזו שאינה דרך כוונת המצוה שאפשר שהמיעוט לא ימשך אחרי הרבים והפליג בדבר דאפילו אין שם רק בית כנסת אחד אלו שלא היו שם אולי אין נמשכים אחריהם והניח בצ"ע לדינא - ולמש"כ בעניי אין מקום ספק כלל דפשיטא מאד כיון דנאסרים ע"י קבלת שבת שלהם שהיא קבלה גמורה לגרור גם המיעוט אחריהם ואין מה שמכונים להקדים בשביל איזה תועלת שום סיבה לפגום קבלתם שלא יהי' קבלת שבת עפ"י הלכה.

Programme du mercredi

שְׁלֹמֹה

תפילה - פרק יד

הליכות

ג. עיר גדולה שיש בה בית הכנסת אחד עם מנין מצומצם, ורוב יהודי העיר אינם שומרי שבת, רח"ל, כיון שקבלו רוב קהל שומרי השבת את השבת בתפלתם, נגררים אחריהם גם שומרי השבת שלא התפללו עמם, לענין איסור מלאכה, כי כל מחללי השבת, רח"ל, אינם מן המנין לענין זה¹².

שולחן ערוך הרב אורח חיים סימן רסג

סעיף י"ט

אבל אם רוב הקהל לא היו בבית הכנסת אינם נמשכים אחר המיעוט ועיר שיש בה בתי כנסיות הרבה אין הקהל המתפללין באחד מהם נמשכים אחר המתפללים באחרים אף על פי שהמה המיעוט נגד האחרים (ויחיד שלא היה בבית הכנסת שקבלו בה שבת אף על פי שהוא רגיל להתפלל תמיד באותו בית הכנסת אם רוב העיר לא קבלו עדיין שבת אפשר להתירו במלאכה):

כף החיים אורח חיים סימן רסג

ה) **ויחיד** שלא היה צדקה"ג שקבלו זה שבת אעפ"י שהוא רגיל להתפלל תמיד באותו צדקה"ג אם רוב העיר לא קבלו עדיין שבת אפשר להתירו במלאכה. ר"ז או' י"ט :

שמירת שבת כהלכתה פמ"ו הע' לא

ויל"ע מה הדין אם רוב הציבור קבלו את השבת, כל אחד ביחידות ולא בבית-הכנסת, אם גם בכה"ג המיעוט נגרר אחרי הרוב, ושמעתי מהגרש"ז אויערבך שליט"א, דנראה דאיז המיעוט נגרר אחר הרוב אא"כ הדבר נעשה בציבור.

חוט שני ח"ד פרק פ"ג ס"ק י"ב

קבלת שבת של הציבור המחייבת אף את היחידים, נראה דהיינו דוקא קבלת ציבור שהשמש מכריו שהגיע זמן קבלת שבת וכדו', אבל מה שקיבלו רוב הציבור בתורת יחידים לא חשיב רוב ציבור. אורח צעיר כיון ששבת שם מסתברא דנגרר אחר הציבור, אמנם גרירה אחר הצעל הדין ששבת שם לא שמענו.

קבלת שבת של הציבור בזמנינו, שאין ציבור אחד צעיר דנין כל אדם לפי הציבור שהוא שייך אליו, דהיינו הדין כנסת שקובע זו את תפילותיו, שאם הוא נמצא שם בזמן קבלת שבת של הציבור הרי זה מחייבו, אף נגד שאר צדי כנסיות שצעיר ורוב העיר.

Programme du jeudi

שמירת שבת כהלכתה פרק מו

יב. המנהג הוא שהאשה מקבלת שבת בהרליקה את הנרות, ודינה כמבואר לעיל פרק מג סעיפים יח"כ (טג*), אבל בשעת הצורך והרחק היא יכולה להתנות, לפני שתחליק, שעריין אינה מקבלת את השבת (טו), ואז עור יהא מותר לה לעשות מלאכה עד סמוך לשקיעת החמה, וכמבואר לעיל פרק מג סעיף כב (טז), וראה להלן סעיף טו.

יג. גבר המדליק נרות שבת, אינו מקבל עליו את השבת, ומכל מקום, אם כבר התפלל תפילת מנחה ורצונו לעשות מלאכה אחרי הדלקת נרות, טוב שיתנה לפני הדלקתו, שאינו מקבל את השבת בהדלקת נרות, וכמבואר לעיל פרק מג סעיף כו (טז). לא תתנה, אבל גם לא קיבל את השבת במפורש (וגם הציבור טרם קיבל את השבת באמירת "בואי בשלום", באמירת "מזמור שיר ליום השבת", או באמירת "ברכנו" שבתפילת ערבית), מותר לו לעשות מלאכה לעת הצורך. כך למשל, ערב שבת חנוכה, אם הקדים והדליק נרות שבת לפני שהדליק נרות חנוכה, מותר לו להדליק נרות חנוכה (טז), וראה להלן סעיף כג.

יד. יחיד המקדים להתפלל תפילת ערבית של שבת מבעוד יום, או המקדים לומר "בואי בשלום" או "מזמור שיר ליום השבת", וכדלעיל סעיף ג, הרי הוא מקבל שבת בתפילתו, ואסור בכל מלאכה כמו בשבת עצמה, ואין הוא יכול להתנות תנאי שאינו מקבל שבת בתפילתו (טז), ועיין להלן סעיפים יט רכב.

כא. בין האשה המקבלת את השבת בהדלקת נרות ובין היחיד המקבל על-ידי תפילה או על-ידי דיבור אחר, או שגמר בלבו לקבל את השבת, וטרם הגיעה שעת בין-השמשות, מותר להם לומר (יז) לישאל את שטרם קיבל את השבת, לישאל את שטרם קיבל את השבת, ואפילו דבר שיש בעשייתו משום איסור תורה (קז), וכמבואר לעיל פרק מג סעיף כ, והוא שהציבור טרם קיבל את השבת (קח).

יתר על כן – ציבור המקדים לקבל שבת ולהתפלל תפילת ערבית מבעוד יום (מפלג המנחה ואילך, וכדלעיל סעיף ד), מותר להם לומר לישאל שמתפלל בבית-כנסת אחר שטרם קיבלו בו את השבת, לעשות עבורם כל דבר, אפילו יש בעשייתו משום איסור תורה (טז).

כביה"ר ר"ה של חול, וי"ל שאם הם עשדה, אף מותר להם להתפלל תפילה כציבור מחוץ לבית-הכנסת. (נ"י) ולפי המבואר לעיל פמ"ג סעי' ח, דיש מנהג שכל הכנות שהגיעו לחינוך מדליקות נרות שבת, י"ל אם גם הן מקבלות שבת בהדלקתן, ויש לקטן מחשבה אם נכרת מתוך משעור, חולין יג א, אי מדאורייתא אי מדרבנן, ע"ש, ובפרט כאשר הקטן עושה לעצמו, עיין סי' יד סעי' א כביה"ר ר"ה להצריך. ולצד זה שמקבלות את השבת בהדלקה, יליע אם יכולות להתנות להן הדלקתן שאינן מקבלות את השבת וצ"ע בכל זה. (טו) סי' רסג במ"ב ס"ק מד. (טז) וראה שם, הדקבל עליה את השבת לפני שקיעת החמה; וע"ש הערה קצת לענין תפילת מנחה, אם לא התפללה קודם. (טז) סי' רסג במ"ב ס"ק מב, ועיין סי' תרעט ובמ"ב ס"ק א בשע"צ ס"ק ב. וע"ש בארוחת חיים סי' רסג ס"ק יב, שאם אחרי ההדלקה הכרח גדול לעשות מלאכה, ואין בלעדיו אפי' עכ"ר, יעשה הוא בעצמו, כיון שעריין לא ענה "ברכנו" ולא אמר "מזמור שיר ליום השבת" (וכדברי הרמב"ם לעיל הערה י). (טז) שם כסי' תרעט, וע"ש בשע"צ כשם הטי"ו, וקצ"ע בדברי הטי"ו, דהן אמנם הוא לשיטתו סי' רסג ס"ק א, וע"ש בלבוש, דגם האיש מקבל שבת בהדלקתו נרות שבת, ועל כן לא ידליק נרות חנוכה אחרי שהדליק נרות שבת, ויצוה לאחר להדליק, אך מ"ש ממה שכתב הוא בעצמו בסי' תר שמוחר לתקוע את הארץ, ויצוה לגבי מלאכות דאורייתא כמו מילה, ואולי שאני הא הדלקת נרות חנוכה, דאפשר שדילק משהו אחר שעריין לא קיבל את השבת, אבל אה"נ דאם כבר קיבלו כולם את השבת, יתכן לרצון מצוה עוברת, וכדלהלן סעי' טו, יש מקום להקל ולהחליק, וצ"ע. ועיין סי' תרסח בחכמת שלמה ר"ה והנה דאית, שמקשה דברי הטי"ו אהר"י (ט"ס כרדב"ר, וצ"ל חל עליהם חיוב תקיעת שופר), ולפי דברינו מתורצת קשייתו, וגם מובנים דברי המ"ב סי' ל ס"ק י דניח תפילין בכרסה. (טז) סי' רסג סעי' יא ובמ"ב ס"ק ג, ועיין הערה י' לעיל פמ"ג הערה קט, דכיון שהזכיר קרנות שבת חמיד טפי, ועיין שריע הרב סי' רסא בקו"א ס"ג ג, וקובל עליו עצומו של יום, ולא רק תוספת, וחלין עליו כל החומרות ואף השבותים, ע"ש, ועיין קצוה"ש סי' עז בברד"ש ס"ק יא, ע"ש, דגם אמירת "מזמור שיר ליום השבת" הוא קב"ש כמו בתפילה ולא מהני תנאי. ועיין סי' רסג בפמ"ג מ"ז ס"ק א, דבתפילה אם גדול הבית התפלל ערבית – כל בני ביתו אסורים במלאכה, שהם נמשכים אחריו, ולא רמי' להדלקת, דוק האשה המדליקה אסורה במלאכה, וכדלעיל פמ"ג סעי' יח. וראה לעיל סוף הערה מב, ולפי"ו י"ל דאם גדול הבית עושה כן מפני שרודה להקדים זמן אכילת עורת שבת, ובני ביתו רוצים לקבל את השבת מאוחר יותר, דאין הם נגזרים אחריו, אבל אם הוא עושה כן משום תוספת שבת, אה"נ רכל בני ביתו נגזרים אחריו. (ע"ז) עיין היום גדול. (נ"י) שם ובמ"ב ס"ק סא, וע"ש בהגהות רע"א, וכו"ה סי' קח במ"ב ס"ק כה. (נ"י) סי' רסג סעי' טו ובביה"ר ר"ה של חול. (נ"י) שם ובמ"ב ס"ק ס, ואין בכלל זה מי שאומר "אמן" אחרי שהשיץ אמר "ברוך ה' המבורך לעולם ועד" (סי' נז במ"ב ס"ק ב), קצוה"ש סי' עז בברד"ש ס"ק ז. (טז) סי' רסג סעי' טו בהגהות רע"א, ארוחת חיים ס"ק טו, כך החיים ס"ק צה, ועיין קצוה"ש סי' עז בברד"ש סי' ז, וליע' בלשון המ"ב ס"ק סב, ועיין שריע אה"נ ח"ג סי' לו, דבסתמא הוא קיבל עליו שבת יחד עם הקהל, ואף אם הוא יודע שצריך להתפלל מנחה, אפשר שנשכח ממנו לפי שעה, או מצד היסח הדעת לא נתכוין בפירושו שאינו מקבל שבת והוא כסתמא שהוא קיבל שבת, ע"ש. ולפי דברינו י"ל דאשכנזי המתפלל תפילת מנחה בערב שבת ליד הבתול המעריב, ושומע מרחוק מנין של ספרדים המקדימים להתפלל ערבית, מותר לו לענות "ברכנו", ועדיף הוא, ואין ציבור אחר נגזר אחר ציבור אחר, ע"ש בקצוה"ש. וע"ש ולעיל סעי' ה, רמ"מ גם הספרי שכבר התפלל תפילת ערבית, מותר לו עוד לענות קדושה, אם שומע חזרת השי"ן במנין של אשכנזים, וצ"ל דה"ה בימות הקץ מי שמקדים לקבל שבת ולהתפלל מערב מבעוד יום, ודמוה לו עוד לענות קדושה במנין שטרם קיבל את השבת. (ט) סי' רסג סעי' טו וע"ש

ז. ציבור המקבל עליו את השבת בבית-הכנסת (לא) בתפילת ערבית שמתפללים קודם השקיעה, או באמירת הפיוט "בואי בשלום" או המזמור "מזמור שיר ליום השבת", והיו בבית-הכנסת רוב הקהל (נ"ב) מאלה הקבועים להתפלל בו (ג), כי אז אף אותם המתפללים הקבועים שטרם הגיעו לבית-הכנסת או לא גיעו אליו כלל, נגזרים אחר הרוב ואסורים בעשיית מלאכה (נ"ג), ואף האשה שרגילה לקבל שבת בהדלקת נרות שבת, נגזרת אחר הציבור שבעלה רגיל להתפלל עמו ואסורה בהדלקה (נ"ד), ותאמר לנכרי להדליק, וכדלהלן סעיף כב. ולכן, במקום שאין עירוב ואסור לטלטל, גם אסור למיעוט הזה של הקהל להביא אתם סידור וכדו' לבית-הכנסת משעה זו ואילך (נ"ז), והוא הדין לכל שאר המלאכות.

כמה דברים אמורים, בישובים או בשכונות אשר אין בהם כי אם בית-כנסת (נ"ז) אחד (נ"ח), אבל כאשר ישנם במקום כמה בתי-כנסת (נ"ט), אין מתפללי בית-כנסת אחד נגזרים אחר בית-כנסת אחר שכבר קיבלו בו את השבת (נ"י), ואף היחידים שטרם הגיעו לבית-הכנסת הקבוע שלהם אינם נגזרים אחרי הרוב שבבית-הכנסת, אם אמנם רוב שאר בתי-הכנסת שבעיר טרם קיבלו את השבת (נ"א). ויתר על כן – בית-כנסת אשר בימות הקץ מתפללים בו שני מנינים, המנין האחד מקבל את השבת בזמן פלג המנחה, וכדלעיל סעיף ד, ואילו המנין השני באותו בית-הכנסת מקבל את השבת קודם השקיעה (נ"ב), אין המתפללים של המנין השני נגזרים אחרי המתפללים של המנין הראשון (נ"ג).

ט. ציבור שקיבל את השבת, והיה בבית-הכנסת מיעוט שטרם התפללו תפילת מנחה, והם הצטרפו אל הציבור וענו "ברכנו" (נ"ג) וכדו' (נ"ד), שוב אינם יכולים להתפלל תפילת מנחה (נ"ו), אבל יתפללו תפילת השלמה ערבית, והיינו שיתפללו פעמיים את תפילת העמידה של ליל-שבת (נ"ז).

ואם מיעוט זה לא היו בבית-הכנסת בזמן שהציבור קיבל את השבת (נ"ז), או אפילו היו בבית-הכנסת אבל לא הצטרפו אל הציבור ולא ענו "ברכנו" וכדו' (נ"ח), או אפילו ענו אבל התכוונו שלא לקבל בזה את השבת (נ"ט), אף שהם נגזרים אחר הרוב ואסורים בעשיית מלאכה, וכדלעיל סעיף ז. מכל מהם יכולים הם עוד להתפלל תפילת מנחה, אבל לא יתפללו (אפילו ביחידות) בתוך בית-הכנסת אשר בו כבר קיבלו את השבת, אלא יצאו החוצה ויתפללו שם (ס).

יז. (נ"א) סי' רסג סעי' י' ובמ"ב ס"ק נא, וליע' מה הדין אם רוב הציבור קבלו את השבת, כל אחד ביחידות ולא בבית-הכנסת, אם גם ככה"ג המיעוט נגזר אחרי הרוב, ושמעתי מהגרש"ז אויערבך שליט"א, דנראה דאין המיעוט נגזר אחר הרוב אא"כ הדבר נעשה בצבור. (נ"ב) שם במ"ב ס"ק נא. (נ"ג) שם במחש"ק על מ"א ס"ק כד. (נ"ד) שם סעי' י', ועיין להלן סעי' ט' לענין תפילת מנחה. (נ"ה) עיין סי' רסג במ"א ס"ק י' (וראה ספר מגדלת אליהו סי' כח ס"ק א), וע"ש בערוה"ש סעי' כב, שמתקפץ ככה"ג שבעלה עדיין בביתו והוא נגזר אחר ביה"כ שלו, אם היא נגזרת אחר בעלה, ע"ש דאם רוב העיר קבלו שבת, דאז כולם אסורים במלאכה, וע"ש שרי"ת באר משה ח"ב סי' טר"ז. (נ"ז) מנחת שבת, שיורי המנחה סי' עה ס"ק ב. (נ"ז) עיין סי' רסג בא"ר ס"ק כו, דמנהג פראג דבתי-הכנסת הקטנים נמשכים אחר ביה"כ הגדול. (נ"ח) רע, שאם עיר שני בתי-כנסת, אף כי אמרנו שאין אנשי ביה"כ האחד נגזרים אחרי ביה"כ האחר, מ"מ מי שבא לביה"כ שכבר קבלו בו שבת, וגם אם הוא אינו קבוע בביתו זה, מ"מ הוא נגזר אחריהם, עיין קצוה"ש סי' עז בברד"ש סי' ט. (נ"ט) עיין סי' רסג במ"ב ס"ק נא, שאם עושה מנין בביתו, אפי' אם הוא קבוע, מ"מ בלתי הוא הרוב שבביה"כ. (ס) ואפילו הם המיעוט לגבי שאר בתי-הכנסת, שריע הרב סי' רסג סעי' יט. (סא) ע"ש בשו"ע הרב. (סב) עיין שרי"ת אה"מ אר"ח ח"ג סי' לח, דאם בימות הקץ הבעל מתפלל במנין כביה"כ במקום, מפלג המנחה ואילך, ומקבל יע"ש שבת ועושה כן שלא יתאחר זמן סעודה שבת, ואמנם נמצאים בעיר כתיב נכנס שטרם קבלו את השבת, לא נאסר במלאכה רק הבעל שקיבל שבת, ואילו אשתו לא נאסרה ומותרת במלאכת עצמה בפשיטות, ובמלאכת הבעל שע"פ חלה קבלתו עליו מן הראוי שהיא תחמיר (וקצת יליע' דאין תוליק האשה נרות שבת שם גם כשביל בעלה, ובפרט לפי המבואר לעיל מצוה...ע"ש לה, והאשה בהדלקת נרות היא שלוחה של הבעל), ע"ש עוד חילוקי דנים, וי"ל דשאני הכא רכל כוונת הבעל לא לשנות זמן האכילה מהרגלו כימי החול...ואין זה כלל ברני מנהג, ולא נאסר אלא הבעל שקיבל...ואין הבעל עושה כן לקבלת מצוה...ע"ש באג"מ, ועיין גם שרי"ת באר משה ח"ב סי' טו ר"ט ולהלן סוף הערה סח. (סא) שריע מצוינים בהלכה קר"א סי' עה סעי' א, שרי"ת באר משה ח"ב סי' יז ד"ה הנה, ועיין שרי"ת רב פעלים ח"ב יצט"מ מט, וע"ש שרי"ת מנחת יצחק ח"א סי' כד. (סב) עיין רסג סעי' טו ובמ"ב ס"ק נח, וע"ש סי' תקכו במ"ב ס"ק ר לגבי עירוב תבשילין, רבשעת החק יוכל לערב אף אחר עניית "ברכנו" כל זמן שלא התפלל הציבור מערב, ולא חשך היום עריין, ע"ש, וליע' בני"ד. (נ"י) נ"ג לברכני אלה ה"ה אם לא ענו עם הציבור, אלא רק הפכו פניהם למערב בשעה שהציבור אמרם "בואי כלה". (נ"ב) סי' רסג סעי' טו, וע"ש במ"ב ס"ק נט, דהיינו אפי' עוד היום גדול. (נ"ג) שם ובמ"ב ס"ק סא, וע"ש בהגהות רע"א, וכו"ה סי' קח במ"ב ס"ק כה. (נ"י) סי' רסג סעי' טו ובביה"ר ר"ה של חול. (נ"י) שם ובמ"ב ס"ק ס, ואין בכלל זה מי שאומר "אמן" אחרי שהשיץ אמר "ברוך ה' המבורך לעולם ועד" (סי' נז במ"ב ס"ק ב), קצוה"ש סי' עז בברד"ש ס"ק ז. (טז) סי' רסג סעי' טו בהגהות רע"א, ארוחת חיים ס"ק טו, כך החיים ס"ק צה, ועיין קצוה"ש סי' עז בברד"ש סי' ז, וליע' בלשון המ"ב ס"ק סב, ועיין שרי"ת אה"נ ח"ג סי' לו, דבסתמא הוא קיבל עליו שבת יחד עם הקהל, ואף אם הוא יודע שצריך להתפלל מנחה, אפשר שנשכח ממנו לפי שעה, או מצד היסח הדעת לא נתכוין בפירושו שאינו מקבל שבת והוא כסתמא שהוא קיבל שבת, ע"ש. ולפי דברינו י"ל דאשכנזי המתפלל תפילת מנחה בערב שבת ליד הבתול המעריב, ושומע מרחוק מנין של ספרדים המקדימים להתפלל ערבית, מותר לו לענות "ברכנו", ועדיף הוא, ואין ציבור אחר נגזר אחר ציבור אחר, ע"ש בקצוה"ש. וע"ש ולעיל סעי' ה, רמ"מ גם הספרי שכבר התפלל תפילת ערבית, מותר לו עוד לענות קדושה, אם שומע חזרת השי"ן במנין של אשכנזים, וצ"ל דה"ה בימות הקץ מי שמקדים לקבל שבת ולהתפלל מערב מבעוד יום, ודמוה לו עוד לענות קדושה במנין שטרם קיבל את השבת. (ט) סי' רסג סעי' טו וע"ש

Liste des 128 Souguiot étudiées sur Matmidim

H'AGUIM				
Hanouka 8. Emplacement de la Hanoukia 44. 45. Ner Ich oubeto 111 - 113. Le Chamach	Pourim 16. Michloah' Manot et Matanot Laevyonim 85. Zakhor et Méh'iyat Amalek	Pesssah 20. Biour H'amets 58. Bedika des miettes 86. 87. 88. Vente du Hamets 127. Hamets immangeable	Sefirat Haomer 21. Un seul grand compte 89. 90. Un enfant qui devient adulte au milieu de la Sfira Ben Hametsarim 100. 3ème Beit Hamikdash	Roch Hachana 35. Les trois Livres 101 - 103. Tkiot Choffar Soukot 36. Mitstaer 104 - 106. Ma'amid
BRAKHOT				
1. Birkot Hatorah 2. Choméa Kéoné 3. Arévout 4. Kavana dans le Chema 5. Position pour le Chema 6. Méah Brah'ot 7. Amen Yetoma 9. Les quantités pour les Brah'ot	10. Les Brah'ot de consommation 11. Brakha Chéeina Tsrih'a 12. Ikar Vétafel 13. Méein Chaloch 14. Brah'a sur un interdit 15. Anigrone 17. Birkat Haguefen	18. Natei Inchei 19. Birkat Haréah' 22. Les jus 23. Trima 24. Pat Kisin (1) 25. Pat Kisin (2) 26. Les Apéritifs 27-31 Zimoun 32. Tefilat Haderekh	33 -34. Birkat Hagomel 38. Chéhéh'éyanou sur un nouveau fruit 39. Chéhéh'éyanou sur un nouveau Keli 40. Chéhéh'éyanou sur les Mitsvot 41. Hatov Véhamétiv sur le vin	42. Cheva Brah'ot (1) 43. Cheva Brah'ot (2) – Panim H'adachot 46. Birkat Halevanah 47-49. H'azarat Hachats'
SOUGUIOT GENERALES				
37. Bal Tossif 50. Tokh Kédé Dibour	51-52. Ein Chaliah' Lidvar Avera	53. Mitsva bo yoter Mibichlouh'o 54. Mitsvot lav lihanot nitanou	55-56. Mitsvat Assei Chehazman grama 57. Zerizim makdimim lemitsvot	71. 72. Haossek Bamitsva Patour Minhamitsva 89. 90. Les actions de l'enfant
CHABBAT – Melekhet Mah'chevet		Chabbat – Les Derabanan		
59. 60. 61. Mit'assek 62. 63. 64. Davar Chééno Mitkaven 65. à 68. Psik Récheh	75 à 79. Grama 80. Chinouy 69. 70. Melakha chéeina tsrikha légoufah	91 à 95. Réhitsa BéChabbat VéYom Tov 107 – 110. Nerot Shabbat 128. Kabalat Shabbat avancée par le Kahal		
HACHKAFA - PENSEE JUIVE	EVEN HAEZER	YOREI DE'AH	H'OCHEN MICHPAT	
81 à 84. Tsaar Baalei Haim	96 à 99. Yih'oud	73. 74. Maaser sur les gains	114 – 117. Adam Hamazik Béoness 118 -121. Th'ilato bépchia vessofo béoness	122-126. Néfech bénéfech